

کلیات پدافند غیرعامل

گردآوری و تدوین

رحمان یاسی

www.ketab.ir

انتشارات دانشگاه امام صادق (ع)

تهران، بزرگراه شهید چمران، پل مدیریت

تلفکس: ۸۸۳۷۰۱۴۲

صندوق پستی: ۱۵۹ - ۱۴۶۵۵

E-mail: isu.press@yahoo.com

www.ketabesadiq.ir

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کلیات پدافند غیر عامل ■ گردآوری و تدوین: رحمان یاسی ■ ناشر: دانشگاه امام صادق (ع)

ویراستار ادبی: حسین صادقی ■ نمایه‌سازی: رضا دیبا ■ چاپ اول: ۱۳۹۰ ■ قیمت: ۷۵۰۰۰ ریال

شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه ■ چاپ و صحافی: زلال کوثر ■ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۱۴-۱۳۷-۸

همه حقوق محفوظ و متعلق به ناشر است.

سرشناسه: یاسی، رحمان، ۱۳۶۵ - گردآورنده

عنوان و نام پدیدآور: کلیات پدافند غیر عامل / گردآوری و تدوین رحمان یاسی.

مشخصات نشر: تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۹۰.

مشخصات ظاهری: ۴۲۰ ص: جدول

شابک: ۷۵۰۰۰ ریال ۸-۱۳۷-۱۴-۲۱۴-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت کتابخانه: ص. ۳۹۷ - ۴۰۶.

یادداشت نمایه

موضوع: افتدی (علوم نظامی)

موضوع: استتار (علوم نظامی)

موضوع: دفاع از غیر نظامیان

موضوع: دفاع ملی

شناسه افزوده: دانشگاه امام صادق (ع)

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۰ ک ۲ ی/۹۲۰ UA

رده بندی دیویی: ۴/۳۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۲۵۲۸۱۰۹

فهرست مطالب

۲۱.....	سخن ناشر.....
۲۳.....	پیشگفتار.....
۲۷.....	بخش نخست: تعاریف، اصول و مبانی در حوزه دفاع غیرعامل.....
۳۱.....	فصل ۱. تاریخچه و تعاریف.....
۳۱.....	۱-۱. جنگ و دفاع در زندگی بشر.....
۳۲.....	۱-۱-۱. تعریف جنگ.....
۳۳.....	۱-۱-۲. سیر تحول جنگ‌ها و شیوه‌های دفاع در مقابل آن‌ها.....
۳۶.....	۱-۱-۳. تعریف دفاع (پدافند).....
۳۸.....	۱-۱-۴. طبیعت و دفاع غیرعامل.....
۴۰.....	۱-۱-۵. تاریخچه دفاع غیرعامل.....
۴۸.....	۱-۲. تعاریف و اصطلاحات.....
۴۸.....	۱-۲-۱. پدافند عامل.....
۴۸.....	۱-۲-۲. پدافند غیرعامل.....
۵۰.....	۱-۲-۳. دفاع غیرنظامی.....
۵۰.....	۱-۲-۴. مراکز حیاتی.....
۵۱.....	۱-۲-۵. مراکز حساس.....

- ۵۱ ۶-۲-۱. مراکز مهم
- ۵۱ ۷-۲-۱. استتار و اختفاء
- ۵۲ ۸-۲-۱. پوشش
- ۵۲ ۹-۲-۱. پراکندگی
- ۵۲ ۱۰-۲-۱. امنیت ملی
- ۵۳ ۱۱-۲-۱. فلج سازی استراتژیک
- ۵۳ ۱۲-۲-۱. تهدید هوایی
- ۵۳ ۱۳-۲-۱. برتری هوایی
- ۵۳ ۱۴-۲-۱. منطقه غیرنظامی
- ۵۴ ۱۵-۲-۱. قابلیت بقاء
- ۵۴ ۱۶-۲-۱. نقطه آسیب پذیر
- ۵۴ ۱۷-۲-۱. منطقه آسیب پذیر
- ۵۴ ۱۸-۲-۱. هدف نرم
- ۵۴ ۱۹-۲-۱. هدف سخت
- ۵۵ ۲۰-۲-۱. پناهگاه
- ۵۵ ۲۱-۲-۱. استحکامات
- ۵۵ ۲۲-۲-۱. موانع
- ۵۵ ۲۳-۲-۱. فریب
- ۵۵ ۲۴-۲-۱. فریب نظامی
- ۵۶ ۲۵-۲-۱. فریب نظامی استراتژیک
- ۵۶ ۲۶-۲-۱. آمایش سرزمینی
- ۵۶ ۲۷-۲-۱. تفرقه و جداسازی
- ۵۷ ۲۸-۲-۱. موضع فریب
- ۵۷ ۲۹-۲-۱. اعلام خبر

فصل ۲. اصول و مبانی پدافند غیرعامل.....	۵۹
کلیات.....	۵۹
۱-۲. اهمیت دفاع غیرعامل.....	۵۹
۲-۲. اهداف دفاع غیرعامل.....	۶۳
۳-۲. هفت سوال اساسی در استراتژی بقاء.....	۶۵
۴-۲. اصول پدافند غیرعامل.....	۶۶
۵-۲. فرایند ساماندهی پدافند غیرعامل.....	۷۱
۶-۲. آموزش‌های محوری حاکم بر پدافند غیرعامل.....	۷۳
۷-۲. حوزه‌های علمی دفاع غیرعامل.....	۷۶
۸-۲. استراتژی پنج حلقه استراتژیک واردن.....	۷۷
جمع بندی.....	۸۳
بخش دوم: مقالات اساسی در حوزه پدافند غیرعامل.....	۸۵
کلیات.....	۸۷
فصل ۳. آمایش سرزمینی و مکان یابی.....	۸۹
کلیات.....	۸۹
۱-۳. تعریف آمایش سرزمین.....	۹۰
۲-۳. مفهوم آمایش.....	۹۲
۳-۳. آمایش سرزمین به لحاظ لغوی.....	۹۲
۱-۳-۳. تعریف آمایش در دهه ۱۳۵۰.....	۹۲
۲-۳-۳. تعریف آمایش در دهه ۱۳۶۰.....	۹۳
۳-۳-۳. تعریف آمایش در دهه ۱۳۷۰.....	۹۳
۴-۳. مفاهیم و اصطلاحات مرتبط با آمایش سرزمین.....	۹۶
۱-۴-۳. توسعه.....	۹۶

- ۹۸..... ۳-۲-۲. برنامه ریزی.....
- ۹۸..... ۳-۲-۳. برنامه ریزی توسعه منطقه ای.....
- ۹۹..... ۳-۲-۵. اجزاء آمایش سرزمین.....
- ۱۰۰..... ۳-۲-۱. انسان.....
- ۱۰۰..... ۳-۲-۲. فضا.....
- ۱۰۲..... ۳-۲-۳. فعالیت.....
- ۱۰۳..... ۳-۲-۴. مفهوم سازمان فضایی.....
- ۱۰۴..... ۳-۲-۵. مفهوم ساختار فضایی.....
- ۱۰۴..... ۳-۲-۷. مفهوم برنامه ریزی فضایی.....
- ۱۰۵..... ۳-۲-۷. مفهوم عملیاتی و تخصصی آمایش سرزمین.....
- ۱۰۶..... ۳-۲-۷. موضوع مورد بحث آمایش.....
- ۱۰۶..... ۳-۲-۷-۱. سازماندهی اجتماعی.....
- ۱۰۹..... ۳-۲-۷-۲. سازماندهی فضا.....
- ۱۱۰..... ۳-۲-۸. ضرورت های آمایش سرزمین.....
- ۱۱۰..... ۳-۲-۹. رابطه آمایش و پدافند غیرعامل.....
- ۱۱۱..... ۳-۲-۹-۱. رابطه بین امنیت و توسعه.....
- ۱۱۵..... ۳-۲-۹-۲. شکل بندی های دفاعی-امنیتی و آمایش سرزمینی.....
- ۱۲۰..... ۳-۲-۹-۳. جایگاه آمایش دفاعی در آمایش سرزمینی.....
- ۱۲۳..... ۳-۲-۹-۴. تهدیدات و آسیب های پیش روی مناطق مختلف کشور.....
- ۱۲۸..... ۳-۲-۱۰-۱. مکان یابی.....
- ۱۲۹..... ۳-۲-۱۰-۱-۱. تعریف مکان یابی.....
- ۱۳۰..... ۳-۲-۱۰-۲. اهداف مکان یابی.....
- ۱۳۲..... ۳-۲-۱۰-۳. عوامل مورد بررسی در مکان یابی.....
- ۱۳۳..... ۳-۲-۱۰-۴. مراحل مکان یابی.....

۱۳۸.....	۳-۱۰-۵. انواع مدل‌های مکان‌یابی
۱۴۰.....	۳-۱۰-۶. ملاحظات پدافند غیرعامل در مکان‌یابی
۱۴۶.....	۳-۱۰-۷. آمایش دفاعی
۱۴۶.....	۳-۱۰-۸. مطالعات مکان‌یابی آمایش دفاعی و نظامی
۱۴۷.....	جمع‌بندی
۱۴۹.....	فصل ۴. استتار، اختفاء و فریب (CC&D)
۱۴۹.....	کلیات
۱۵۰.....	۴-۱. اصول و مبانی CCD
۱۵۱.....	۴-۱-۱. اختفاء
۱۵۳.....	۴-۱-۲. استتار
۱۵۳.....	۴-۲. عوامل شناسایی
۱۵۴.....	۴-۲-۱. وضعیت
۱۵۵.....	۴-۲-۲. شکل
۱۵۵.....	۴-۲-۳. سایه
۱۵۶.....	۴-۲-۴. حرکت
۱۵۷.....	۴-۲-۵. طرح کلی
۱۵۷.....	۴-۲-۶. رنگ
۱۵۸.....	۴-۲-۷. اندازه
۱۵۸.....	۴-۲-۸. بافت
۱۵۹.....	۴-۲-۹. صدا
۱۵۹.....	۴-۲-۱۰. ردپا
۱۶۰.....	۴-۲-۱۱. ارتباط
۱۶۰.....	۴-۲-۱۲. حرارت
۱۶۰.....	۴-۲-۱۳. درخشندگی

- ۳-۴. مشخصه‌های شناسایی و عوامل مخرب استار..... ۱۶۰
- ۴-۴. سنجش از دور..... ۱۶۲
- ۵-۴. حسگرها (سنسورها)..... ۱۶۳
- ۱-۵-۴. حسگرهای غیرفعال..... ۱۶۴
- ۲-۵-۴. حسگرهای فعال..... ۱۶۴
- ۶-۴. طیف الکترومغناطیس..... ۱۶۵
- منابع تابش الکترومغناطیس..... ۱۶۵
- ۸-۴. اثرات جو بر روی امواج الکترومغناطیسی..... ۱۶۶
- ۱-۸-۴. پخش و جذب جوی..... ۱۶۶
- ۲-۸-۴. پنجره‌های جوی..... ۱۶۷
- ۹-۴. رنگ آمیزی استاری..... ۱۶۷
- ۱۰-۴. نکات قابل توجه در رنگ آمیزی استاری..... ۱۶۸
- ۱۱-۴. تورهای استار..... ۱۶۹
- ۱-۱۱-۴. تورهای طبیعی..... ۱۶۹
- ۲-۱۱-۴. تورهای مصنوعی..... ۱۷۰
- ۳-۱۱-۴. تورهای پوششی..... ۱۷۱
- ۴-۱۱-۴. تورهای تعلیقی..... ۱۷۱
- ۵-۱۱-۴. تورهای افقی..... ۱۷۱
- ۶-۱۱-۴. تورهای مایل..... ۱۷۲
- ۷-۱۱-۴. تورهای عمودی..... ۱۷۲
- ۸-۱۱-۴. تورهای تغییر شکل یافته..... ۱۷۳
- ۹-۱۱-۴. تورهای ماکتی..... ۱۷۳
- ۱۲-۴. استار راداری..... ۱۷۴
- ۱-۱۲-۴. روش‌های استار راداری..... ۱۷۵

۱۷۸.....	۱۳-۴. استتار حرارتی.....
۱۸۰.....	۱۴-۴. استتار چند طیفی.....
۱۸۲.....	۱۵-۴. دود.....
۱۸۳.....	۱-۱۵-۴. عوامل مؤثر بر تشکیل و ایجاد دود.....
۱۸۴.....	۲-۱۵-۴. انواع مواد دودزا.....
۱۸۷.....	۳-۱۵-۴. اهداف به کارگیری دودهای استار کننده.....
۱۸۸.....	۴-۱۵-۴. انواع دود در میداین نبرد.....
۱۸۸.....	۵-۱۵-۴. اثرات دود.....
۱۸۹.....	۶-۱۵-۴. عملیات دود.....
۱۹۰.....	جمع بندی.....
۱۹۱.....	فصل ۵. جنگ نرم.....
۱۹۱.....	کلیات.....
۱۹۱.....	۱-۵. تعاریف و اصطلاحات.....
۱۹۱.....	۱-۱-۵. قدرت نرم.....
۱۹۲.....	۲-۱-۵. قدرت سخت.....
۱۹۲.....	۳-۱-۵. دیپلماسی عمومی.....
۱۹۲.....	۴-۱-۵. اقدامات مقابله‌ای.....
۱۹۳.....	۵-۱-۵. جنگ نرم.....
۱۹۳.....	۶-۱-۵. جنگ روانی.....
۱۹۴.....	۲-۵. جنگ رسانه‌ای.....
۱۹۴.....	۱-۲-۵. ابزارهای رسانه‌ای.....
۱۹۵.....	۳-۵. جنگ روانی.....
۱۹۵.....	۱-۳-۵. عملیات روانی.....
۱۹۸.....	۲-۳-۵. تاریخچه عملیات روانی.....

- ۳-۳-۵. جنگ، عملیات و اقدامات روانی ۱۹۹
- ۳-۳-۵. اهداف جنگ یا عملیات روانی ۲۰۱
- ۴-۵. جنگ اطلاعات ۲۰۳
- ۴-۵-۱. ابزارهای جنگ اطلاعات ۲۰۴
- ۴-۵-۲. امنیت اطلاعاتی ۲۰۵
- ۵-۵. جنگ سایبری ۲۰۶
- ۵-۵-۱. تعریف لغوی سایبر و جنگ سایبری ۲۰۷
- ۵-۵-۲. کاربری جنگ سایبری ۲۰۸
- ۵-۵-۳. فضای جنگ سایبری ۲۰۸
- ۵-۵-۴. ابعاد مختلف جنگ سایبری ۲۰۹
- ۵-۵-۵. مثال‌هایی از سایر حملات سایبری ۲۱۰
- ۵-۵-۶. حملات، روش‌ها و ابزار جنگ سایبری ۲۱۱
- ۵-۵-۷. راهکارهای مقابله با ترم افزارهای جاسوسی ۲۱۲
- ۶-۵. جنگ الکترونیک ۲۱۴
- ۶-۵-۱. تقسیم بندی جنگ الکترونیک ۲۱۴
- ۶-۵-۲. اقدامات پشتیبانی الکترونیکی ۲۱۵
- ۶-۵-۳. اقدامات ضد الکترونیکی ۲۱۵
- ۶-۵-۴. اقدامات ضد ضد الکترونیکی ۲۱۶
- ۶-۵-۵. هدف‌های عملیاتی جنگ الکترونیک ۲۱۶
- جمع بندی ۲۱۷
- فصل ۶ حفاظت از زیر ساخت‌ها و ارزیابی امنیت آنها ۲۱۹
- کلیات ۲۱۹
- ۱-۶. شناسایی منابع و زیرساخت‌ها و حساسیت آنها ۲۲۰
- ۲-۶. ارزیابی امنیت ۲۲۳

۳-۶		مشخصه‌های محیطی و جغرافیای فیزیکی	۲۲۴
۴-۶		توصیف امنیت	۲۲۵
۵-۶		اطلاعات مهندسی	۲۲۵
۶-۶		ارزیابی امنیت بخش ارتباطات	۲۲۶
۷-۶		اهمیت بخش ارتباطات	۲۲۷
۸-۶		آسب‌پذیری‌های بخش ارتباطات	۲۲۸
۹-۶		بررسی و ارزیابی زیرساخت ارتباطی	۲۳۰
۱-۹-۶		تدابیر مانع و تاخیر	۲۳۰
۲-۹-۶		تدابیر کشف	۲۳۰
۳-۹-۶		تدابیر کنترل دسترسی	۲۳۰
۴-۹-۶		تدابیر ارزیابی	۲۳۱
۵-۹-۶		رسانه‌های ارتباطی	۲۳۱
۶-۹-۶		ارزیابی حیاتی	۲۳۱
۷-۹-۶		امکانات آموزشی، انبارها، اسکله‌های باربری، سیستم‌های امنیتی	۲۳۱
۸-۹-۶		فعالیت تحلیل داده‌ها	۲۳۲
۹-۹-۶		فعالیت توصیف امنیت	۲۳۲
		جمع بندی	۲۳۲
		فصل ۷. سازه امن و استحکامات دفاعی	۲۳۵
		کلیات	۲۳۵
۱-۷		بررسی سناریوهای مختلف پیش روی آمریکا در حمله احتمالی به	
		جمهوری اسلامی ایران	۲۳۶
۲-۷		معماری استحکامات دفاعی، ملاحظات عمومی و پدافند غیرعامل	۲۳۹
۳-۷		مکان مجموعه‌های دفاعی - نظامی (مکان یابی)	۲۳۹
۴-۷		انواع سازه‌های دفاعی - نظامی (روسطحی، نیمه مدفون و مدفون)	۲۴۲

- ۷-۴-۱. سازه‌های روزمینی (سطحی)..... ۲۴۳
- ۷-۴-۲. سازه‌های نیمه مدفون و مدفون..... ۲۴۴
- ۷-۵. دلایل اهمیت سازه‌های زیرزمینی در عملیات پدافندی..... ۲۴۵
- ۷-۶. انواع سازه‌های زیرزمینی با کاربرد دفاعی - نظامی..... ۲۴۶
- ۷-۶-۱. تونل‌های عملیاتی..... ۲۴۷
- ۷-۶-۲. پناهگاه‌های زیرزمینی..... ۲۴۸
- ۷-۶-۳. مراکز صنعتی زیرزمینی..... ۲۴۹
- ۷-۶-۴. مراکز لجستیک زیرزمینی..... ۲۴۹
- ۷-۷. ملاحظات طراحی سایت مجموعه‌های دفاعی - نظامی..... ۲۵۴
- ۷-۸. ملاحظات عمومی مجموعه‌های دفاعی..... ۲۵۸
- ۷-۸-۱. پلان مقاوم..... ۲۵۸
- ۷-۸-۲. ارگونومی..... ۲۵۸
- ۷-۸-۳. ملاحظات روانی..... ۲۵۹
- ۷-۸-۴. خودگردانی..... ۲۵۹
- ۷-۸-۵. تحرک‌پذیری..... ۲۶۰
- ۷-۸-۶. انعطاف‌پذیری در طرح چیدمانی سازه‌های دفاعی - نظامی..... ۲۶۰
- ۷-۹. ملاحظات معماری سازه‌های دفاعی - نظامی..... ۲۶۱
- ۷-۹-۱. انتخاب هندسه و شکل..... ۲۶۱
- ۷-۹-۲. مصالح ساخت..... ۲۶۱
- ۷-۹-۳. مرمت‌پذیری..... ۲۶۲
- ۷-۹-۴. دو منظوره بودن کاربری..... ۲۶۳
- ۷-۹-۵. طراحی معماری داخلی..... ۲۶۴
- جمع‌بندی..... ۲۶۴

فصل ۸ مدیریت بحران.....	۲۶۷
کلیات.....	۲۶۷
۱-۸. تعریف مدیریت بحران.....	۲۶۹
۲-۸. اهداف مدیریت بحران.....	۲۶۹
۳-۸. فرایند مدیریت بحران.....	۲۷۰
۴-۸. تاریخچه مدیریت بحران.....	۲۷۳
۵-۸. مدیریت بحران و پدافند غیرعامل.....	۲۷۶
۱-۵-۸. مشکلات ناشی از عدم رعایت ملاحظات پدافند غیرعامل در مدیریت بحران.....	۲۷۸
جمع بندی.....	۲۸۰
فصل ۹. سلاح های غیرکشنده.....	۲۸۳
کلیات.....	۲۸۳
۱-۹. بمب های الکترومغناطیسی.....	۲۸۴
۱-۱-۹. پالس الکترومغناطیسی هسته ای.....	۲۸۵
۲-۱-۹. تولید HEMP.....	۲۸۶
۳-۱-۹. مکانیزهای مختلف تزویج امواج الکترومغناطیسی به سیستم های الکترونیکی.....	۲۸۷
۲-۹. سازگاری با حملات EMP.....	۲۸۸
۳-۹. بمب های گرافیتی.....	۲۸۸
۱-۳-۹. سابقه استفاده از بمب های گرافیتی.....	۲۹۱
۲-۳-۹. آسیب های اجتماعی ناشی از حملات گرافیتی.....	۲۹۲
۳-۳-۹. عملکرد بمب های گرافیتی.....	۲۹۳
۴-۳-۹. مراکز مورد تهدید توسط بمب های گرافیتی.....	۲۹۴
۵-۳-۹. مقابله با بمب های گرافیتی.....	۲۹۵
جمع بندی.....	۲۹۷

۲۹۹.....	بخش سوم: مطالعات موردی
۳۰۱.....	کلیات
۳۰۳.....	فصل ۱۰. پدافند غیر عامل در کشورهای مختلف
۳۰۳.....	کلیات
۳۰۳.....	۱-۱۰. لبنان: حزب الله
۳۰۳.....	۱-۱-۱۰. جنگ ۳۳ روزه و نبرد نابرابر حزب الله و رژیم صهیونیستی
۳۰۶.....	۱-۱-۱۰. اقدامات دفاع غیر عامل حزب الله
۳۰۸.....	۲-۱۰. آلمان
۳۱۱.....	۳-۱۰. شوروی سابق
۳۱۱.....	۱-۳-۱۰. برخی از اقدامات دفاع غیر عامل در شوروی (سابق)
۳۱۴.....	۱-۱-۳-۱۰. روش ها و فنون فریب ماهواره ها
۳۱۴.....	۲-۱-۳-۱۰. تونل های زیر دریایی (۱۹۶۷)
۳۱۴.....	۳-۱-۳-۱۰. زیر دریایی های فریبده (۱۹۷۱)
۳۱۵.....	۴-۱-۳-۱۰. پوشش زیر دریایی (۱۹۷۰)
۳۱۵.....	۵-۱-۳-۱۰. تلاش جهت بهبود شباهت ها
۳۱۷.....	۶-۱-۳-۱۰. تأثیر پوشش های ابری و تاریکی در شناسایی و عکسبرداری
۳۱۷.....	۲-۳-۱۰. برنامه عمده دفاع غیر عامل روسیه
۳۱۸.....	۴-۱۰. آمریکا
۳۱۹.....	۱-۴-۱۰. نمونه ای از اقدامات دفاع غیر عامل کشور آمریکا
۳۲۲.....	۵-۱۰. کره شمالی
۳۲۴.....	۶-۱۰. ایتالیا
۳۲۵.....	۱-۶-۱۰. اداره دفاع غیر نظامی
۳۲۷.....	۷-۱۰. چین

۳۲۸.....	۸-۱۰ فرانسه
۳۲۹.....	۹-۱۰ هندوستان
۳۳۰.....	۱-۹-۱۰ سازمان‌های مردمی
۳۳۱.....	۱۰-۱۰ سوئد
۳۳۲.....	۱۱-۱۰ دانمارک
۳۳۳.....	۱۲-۱۰ فنلاند
۳۳۳.....	۱-۱۲-۱۰ اساس نقشه پناهگاه‌ها
۳۳۳.....	۲-۱۲-۱۰ انواع پناهگاه‌ها
۳۳۳.....	۳-۱۲-۱۰ دفاع شهری
۳۳۴.....	۴-۱۲-۱۰ مسئولیت دولت
۳۳۴.....	۱۳-۱۰ پاکستان
۳۳۵.....	۱-۱۳-۱۰ تعریف سازمان دفاع شهری
۳۳۵.....	۲-۱۳-۱۰ وظایف سازمان دفاع شهری
۳۳۶.....	۳-۱۳-۱۰ طبقه‌بندی شهرها
۳۳۶.....	۴-۱۳-۱۰ سازمان دفاع شهری یک شهر طبقه‌بندی شده
۳۳۷.....	۱۴-۱۰ نمونه‌هایی از اقدامات دفاع غیرعامل در جنگ جهانی دوم
۳۳۷.....	۱-۱۴-۱۰ ایجاد پرده دود
۳۳۸.....	۲-۱۴-۱۰ ایجاد تأسیسات فرینده
۳۳۹.....	جمع‌بندی
۳۴۱.....	فصل ۱۱. پدافند غیرعامل در ایران
۳۴۱.....	کلیات
۳۴۲.....	۱-۱۱ تاریخچه پدافند غیرعامل در ایران
۳۴۲.....	۱-۱-۱۱ پیش از اسلام
۳۴۳.....	۲-۱-۱۱ پس از اسلام

- ۱۱-۲. پدافند غیر عامل در جمهوری اسلامی ایران ۳۴۴
- ۱۱-۲-۱. چشم انداز جمهوری اسلامی ایران ۱۴۰۴ هجری شمسی ۳۴۴
- ۱۱-۲-۲. چشم انداز پدافند غیر عامل کشور ۳۴۶
- ۱۱-۲-۳. سیاست‌های کلی نظام درخصوص پدافند غیر عامل (مصوب مجمع تشخیص مصلحت) ۳۴۸
- ۱۱-۲-۴. سیاست‌های کلی نظام در بخش آمایش سرزمین ۳۵۰
- ۱۱-۲-۵. سیاست‌های کلی دفاعی ج.ا.ا ۳۵۱
- ۱۱-۲-۶. سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ج.ا.ا ۳۵۵
- ۱۱-۲-۶-۱. امور فرهنگی ۳۵۵
- ۱۱-۲-۶-۲. امور علمی و فناوری ۳۵۵
- ۱۱-۲-۶-۳. امور اجتماعی ۳۵۶
- ۱۱-۲-۶-۴. امور اقتصادی ۳۵۶
- ۱۱-۲-۶-۵. امور سیاسی، دفاعی و امنیتی ۳۵۷
- ۱۱-۲-۷. اهداف پدافند غیر عامل کشور ۳۵۸
- ۱۱-۲-۸. رسالت پدافند غیر عامل کشور ۳۵۹
- ۱۱-۲-۹. مأموریت پدافند غیر عامل کشور ۳۶۰
- ۱۱-۲-۹-۱. بیانیه مأموریت ۳۶۰
- ۱۱-۲-۹-۲. شناخت محیط ملی ۳۶۲
- ۱۱-۲-۹-۳. شناخت محیط خارجی ۳۶۴
- ۱۱-۲-۱۰. راهبردهای پدافند غیر عامل کشور ۳۷۳
- ۱۱-۲-۱۱. الزامات کلی پدافند غیر عامل کشور ۳۷۴
- ۱۱-۲-۱۲. قانون برنامه پنج ساله چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ۳۷۵
- ۱۱-۲-۱۳. پیش نویس فصل ۷ برنامه پنج ساله پنجم کشور ۳۷۷

۳۷۹.....	۳-۱۱. ساختارهای اجرایی پدافند غیرعامل
۳۷۹.....	۱-۳-۱۱. ستاد کل نیروهای مسلح
۳۷۹.....	۲-۳-۱۱. شورای عالی امنیت ملی
۳۸۰.....	۳-۳-۱۱. کارگروه پدافند غیرعامل - نمایندگان ویژه رئیس جمهوری
۳۸۳.....	۴-۳-۱۱. دبیرخانه مستقل کارگروه پدافند غیرعامل کشور
۳۸۳.....	۵-۳-۱۱. سازمان پدافند غیرعامل کشور
۳۸۴.....	۱-۵-۳-۱۱. وظایف سازمان پدافند غیرعامل کشور
۳۸۵.....	۲-۵-۳-۲۱. مأموریت‌های کلان کمیته دائمی (سازمان) پدافند غیرعامل
۳۸۷.....	۷-۳-۱۱. پدافند غیرعامل استان
۳۸۷.....	۸-۳-۱۱. پدافند غیرعامل شهر
۳۸۷.....	۴-۱۱. نظام آموزشی پدافند غیرعامل کشور
۳۸۸.....	۱-۴-۱۱. فرایند نظام آموزشی پدافند غیرعامل کشور
۳۸۹.....	۱-۱-۴-۱۱. نظام آموزشی (طولی) بلندمدت
۳۹۲.....	۲-۱-۴-۱۱. نظام آموزشی (عرضی) کوتاه مدت
۳۹۳.....	جمع بندی
۳۹۵.....	نتیجه گیری
۳۹۷.....	فهرست منابع
۴۰۷.....	نمایه ها

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»
 وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
 فَضَّلَنَا عَلَى كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ
 (قرآن مجید، سورہ مبارکہ النمل، آیه شریفہ ۱۵)

سخن ناشر

فلسفه وجودی دانشگاه امام صادق علیه السلام که از سوی ریاست دانشگاه به کرات مورد توجه قرار گرفته، تربیت نیروی انسانی ای متعهد، باتقوا و کارآمد در عرصه عمل و نظر است تا از این طریق دانشگاه بتواند نقش اساسی خود را در سطح راهبردی به انجام رساند.

از این حیث «تربیت» را می توان مقوله ای محوری یاد نمود که وظایف و کارویژه های دانشگاه، در چارچوب آن معنا می یابد؛ زیرا که «علم» بدون «تزکیه» بیش از آنکه ابزاری در مسیر تعالی و اصلاح امور جامعه باشد، عاملی مشکل ساز خواهد بود که سازمان و هویت جامعه را متأثر و دگرگون می سازد.

از سوی دیگر «سیاست ها» تابع اصول و مبادی علمی هستند و نمی توان منکر این تجربه تاریخی شد که استواری و کارآمدی سیاست ها در گرو انجام پژوهش های علمی و بهرمندی از نتایج آنهاست. ازاین منظر پیشگامان عرصه علم و پژوهش، راهبران اصلی جریان های فکری و اجرایی به حساب می آیند و نمی توان آینده درخشانی را بدون توانایی های علمی -

پژوهشی رقم زد و سخن از «مرجعیت علمی» در واقع پاسخ‌گویی به این نیاز بنیادین است.

دانشگاه امام صادق علیه السلام در واقع یک الگوی عملی برای تحقق ایده دانشگاه اسلامی در شرایط جهان معاصر است. الگویی که بیش از «ربع قرن» تجربه دارد و هم اکنون ثمرات نیکوی این شجره طیبه در فضای ملی و بین‌المللی قابل مشاهده است. طبعاً آنچه حاصل آمده محصول نیت خالصانه و جهاد علمی مستمر مجموعه بنیانگذاران و دانش‌آموختگان این نهاد است که امید می‌رود در طلیعه دور جدید فعالیتش بتواند به توسعه و تقویت آنها در پرتو عنایات حضرت حق تعالی، اهتمام ورزد.

معاونت پژوهشی دانشگاه امام صادق علیه السلام با توجه به شرایط، امکانات و نیازمندی جامعه در مقطع کنونی با طرحی جامع نسبت به معرفی دستاوردهای پژوهشی دانشگاه، ارزیابی سازمانی - کارکردی آنها و بالاخره تحلیل شرایط آتی اقدام نموده که نتایج این پژوهش‌ها در قالب کتاب، گزارش، نشریات علمی و... تقدیم علاقه‌مندان می‌گردد. هدف از این اقدام - ضمن قدردانی از تلاش خالصانه تمام کسانی که با آرمان و اندیشه‌ای بزرگ و ادعایی اندک در این راه گام نهادند - درک کاستی‌ها و اصلاح آنها است تا از این طریق زمینه پرورش نسل جوان و علاقه‌مند به طی این طریق نیز فراهم گردد؛ هدفی بزرگ که در نهایت مرجعیت مکتب علمی امام صادق علیه السلام را در گستره بین‌المللی به همراه خواهد داشت. (ان شاء الله)

ولله الحمد

معاونت پژوهشی دانشگاه

پیشگفتار

الحمد لله علی محمد و آل محمد و عجل فرجه

حدود دو سال پیش بود که از طریق برخی دوستان و آشنایان و انجام برخی مطالعات پراکنده، با مبحث پدافند غیرعامل آشنا شده و با مطالعات بیشتر و بررسی ابعاد آن، اهمیت بسیار بالای این موضوع و نقش اساسی آن در مدیریت دفاعی راهبردی کشور، هرچه بیشتر بر من آشکار گردید. با مطالعه افزون‌تر و آشنایی بیشتر با این عرصه، علاقه‌ام بیشتر می‌شد ولی سؤالی نیز مرتب در ذهنم تکرار شده و هر روز پررنگ‌تر می‌گردید. آن سؤال این بود که "جایگاه علوم انسانی در پدافند غیرعامل کجاست؟" و چرا از آموزه‌های علوم انسانی در راستای پیش برد اهداف پدافند غیرعامل استفاده نمی‌شود. با بررسی بیشتر متوجه گردیدم که اکثر قریب به اتفاق مراکزی که تاکنون در کشور در این حوزه کار کرده‌اند، مراکز فنی بوده‌اند و در نتیجه، پدافند غیرعامل در کشور ما، اکثراً در حوزه‌های فنی رشد داشته است. پس از طرح موضوع با معاونت محترم پژوهشی دانشگاه امام صادق علیه السلام و همراهی دلسوزانه ایشان، تصمیم گرفته شد که معاونت پژوهشی دانشگاه امام صادق علیه السلام به عنوان یکی از قوی‌ترین دانشگاه‌های علوم انسانی کشور، که از مزیت مطالعات دینی نیز بهره‌مند است، متولی امر شده و مباحث مربوط به

علوم انسانی را در حوزه پدافند غیرعامل پیگیری نماییم. در گام اول بنا شد ادبیات موضوع مباحث پدافند غیرعامل در کشور گردآوری و تدوین گردد و تحت عنوان "مروری بر پدافند غیرعامل" چاپ و منتشر شود؛ که هم برای خود مجموعه‌ی این معاونت مورد نیاز بود و هم می‌تواند کتابی نسبتاً جامع، در حوزه‌های عمومی و نیمه تخصصی پدافند غیرعامل محسوب گردد و تا حد زیادی نیاز پژوهشگران و علاقمندان به مباحث پدافند غیرعامل، البته در محدوده مباحث عمومی و نیمه تخصصی این حوزه را، برطرف نماید.

تلاش نموده‌ایم که در حوزه‌های عمومی و نیمه تخصصی پدافند غیرعامل چیزی را از قلم نیندازیم و در حد امکان، منابع مختلف موجود را بررسی نماییم، ولی باز هم ادعای دیدن همه منابع را نداریم و بدون شک، تذکرات و پیشنهادهای دلسوزانه‌ی صاحب‌نظران این حوزه می‌تواند در غنای این مجموعه، کمکی وافر نماید.

در تنظیم هر فصل از سه بخش کتاب، از یک منبع به عنوان منبع اصلی استفاده شده است که در ابتدای آن فصل به نام آن منبع (و یا بعضاً منابع) اصلی اشاره شده است. معیار ما در انتخاب منبع اصلی هر فصل، جامع‌تر بودن موضوعی و محتوایی آن نسبت به دیگر منابع موجود در آن موضوع خاص بوده است.

بسیار بجا و لازم است که از کلیه عزیزانی که در به بار نشستن این مجموعه بنده را یاری نمودند، به خصوص معاون محترم پژوهشی دانشگاه امام صادق (ع)، جناب آقای دکتر افتخاری و دیگر عزیزان این معاونت، عزیزان دست‌اندرکار سازمان پدافند غیرعامل، به خصوص معاونین محترم آموزش و فرهنگی، عزیزان دست‌اندرکار مجتمع پدافند غیرعامل دانشگاه صنعتی مالک اشتر، عزیزان دست‌اندرکار نشریه پدافند غیرعامل قرارگاه

پدافند هوایی خاتم الانبیاء، به خصوص جناب سرهنگ اکبری و کلیه دوستان و عزیزانی که درحین کار با تذکرات و پیگیری‌های خود، همراه بنده بودند، به خصوص همسر عزیزم، کمال تشکر و قدردانی را داشته و مزید توفیق ایشان را در خدمت به این مرز و بوم، از خداوند منان خواستارم.

در پایان اظهار امیدواری می‌نمایم که با تلاش و مجاهدت معاونت محترم پژوهشی دانشگاه امام صادق علیه السلام و کلیه نهادهای دست‌اندرکار پدافند غیرعامل، بویژه سازمان پدافند غیرعامل کشور، هرچه سریع‌تر شاهد بکارگیری گسترده‌ی علوم انسانی در حوزه پدافند غیرعامل کشور باشیم؛ که بدون شک برکات این توجه بیش از همه، منشأ خیر برای کشور عزیزمان و پاسداری از اسلام خواهد بود.

www.ketabonline.ir